

Fra Tiden omkring 1400 var Amrum knyttet nær til Danmark, idet den sammen med Vesterlandsföhr og List udgjorde en Del af de danske Enklaver lige til 1864. Der foretoges i denne Tid ingen Sikringsforanstaltninger udover Klitbeskyttelsen, der gaar tilbage til det 17. Aarh., men i Slutningen af den danske Periode — i 1861 — undersøgte en Landvindingskommission Forholdene paa Øen. I Tiden derefter er der bygget Sikringsanlæg mod Nord, ligesom den tiltagende Bebyggelse af Badestedet Wittdün har nødvendiggjort Bygningen af en Strandmur (1914). I de seneste Aar har man inddiget Østkystens Marskland ved Norddorf (1933—34) og ved Wittdün (1933—35).

Det Kæmpearbejde om de nordfrisiske Øer, der nu snart vil foreligge færdigt, er — efter hele Anlægget — af en speciel Karakter, men selvom meget store Dele som Følge heraf maa omhandle selve Digebygningen, saa er der dog i det mægtige og alsidige Materiale, der her er samlet, en saadan Rigdom paa Oplysninger om disse Øer, at „Das Wasserwesen o.s.v.“ altid vil indtage en endog meget fremragende Plads i den righoldige Litteratur om disse interessante Egne.

N. H. Jacobsen.

Leonard Outhwaite: *Vor Klodes Erobring*. 360 S., 27×22 cm, talrige Figurer. Gyldendalske Boghandel. København 1937. Indb. 21 Kr.

Angaaende Opdagelsesrejsernes Historie har danske Læsere — bortset fra ældre, omfangsrige Værker, navnlig fra det 18. Aarhundrede — været henvist til H. H. von Schwerin: *De store Opdagelsesrejser* samt til det store Værk i 6 Bind: *Jordens Erobring* under Redaktion af Aage Krarup Nielsen. Da begge disse praktisk talt er ude af Boghandelen, er der i Øjeblikket Brug for et nyt, og den nu foreliggende Oversættelse (delvis Bearbejdelse) af Leonard Outhwaite: *Vor Klodes Erobring* [Unrolling the map] kan sikkert paaregne stor Interesse, da Æventyret om den hvide Mands Opdagelser og Rejser altid vil være nyt og aktuelt.

Forfatteren begynder med de gamle Ægypteres Opdagelsesrejser, bl. a. de navnkundige Rejser til Punt, og behandler de europæiske Folkeslag og Arabernes Opdagelser helt frem til den aller-nyeste Tid. Tiden efter de store Opdagelsesrejser er ordnet regionalt og slutter med Polarlandene og Antarktis. Et Afsnit om Udforskningen i Dag og i Morgen, Motiverne til Rejserne samt et Register afslutter Arbejdet.

At Forfatteren er Amerikaner, ser man ikke saa sjældent, ame-

rikanske Forskeres Arbejde omtales ganske udførligt, og det har — som naturligt er — været nødvendigt at indsætte et særligt Afsnit om Grønland i den danske Udgave.

Det Forhold, at Værket er skrevet af en enkelt Mand, giver sig klart til Kende i Bogens ensartede og planmæssige Opbygning. Teksten er i Almindelighed grupperet om enkelte Personer og Rejser med korte Indskud om saglige Themaer af særlig Vigtighed. Forfatteren har med Forkærlighed søgt saadant Stof, som indeholder dramatiske Momenter, hvorved Bogen er blevet spændende, med stærk Fremhæven af de heroiske Momenter i Opdagelsesrejsernes Historie.

Der maa naturligvis være en betydelig Frihed for en Forfatter af et saadant Værk i Retning af, hvad han vil medtage, og hvad han vil lade ligge, og ligeledes for den Vægt, han tillægger de forskellige Begivenheder og Personer, men man synes dog, at Arbejdet i saa Henseende har visse Mangler, saaledes er Charcot og „Pourquoi pas?“ ikke nævnt, Graf Zeppelins Togter, Schokalsky, Opdagelsen og Undersøgelsen af Nordland (Zevernaja Semlja) heller ikke. Carsten Niebuhr er ikke omtalt, Hedin ganske kort, Alfred Wegeners Navn findes i Registret, men søges forgæves i Teksten.

Figurmaterialet er meget interessant. De mange Kort giver i en fet overskuelig Form typiske Epoker i Opdagelsernes Historie. En morsom Idé er det endvidere at afbilde 14 Ekspeditionsskibe fra meget forskellig Tid og at ledsage disse med en udførlig Beskrivelse af Skib, Udrustning, Arbejdsmaade og Besætning. Billederne er for en stor Del Reproduktioner efter de gamle Rejsebeskrivelser suppleret med ypperlige fotografiske Optagelser fra den nyeste Tid.

Man kan paa det bedste anbefale den danske Læseverden Vor Klodes Erobring. Bogen er livlig og godt fortalt, man faar et stærkt dramatisk Billede af Mandens vældige Kamp for at gøre sig Jorden underdanig, saaledes at der ikke blot berettes om selve Begivenhederne, men paa en saadan Maade, at man tillige bevarer et stærkt Indtryk af de menneskelige Personligheder, der staar bagved.

Bogen er saa alment tilgængelig, at den kan læses af saa at sige alle Aldre og Samfundsklasser, og den fortjener — trods visse Mangler — at finde en betydelig Læsekreds. *Niels Nielsen.*

Handbuch der geographischen Wissenschaft. Herausgegeben von Fritz Klute. Akademische Verlagsgesellschaft Athenaion. Potsdam.

Allerede tidligere er denne Haandbog blevet omtalt i „Geografisk Tidsskrift“ — 35. og 36. Bind — nemlig de to afsluttede Bind